

De selectieve verontwaardiging van Gwendolyn Rutten over het klokkenluidersstatuut

Nieuws donderdag 12 december 2024

Op maandag 9 december publiceerde De Standaard een opiniestuk van Gwendolyn Rutten, waarin ze haar verontwaardiging uit over het sneuvelen van het klokkenluidersstatuut door een ontslag van een klokkenluider bij de VRT. ACOD LRB vindt haar verontwaardiging selectief en gratuit. Als minister van Binnenlands Bestuur kreeg ze immers al te maken met het ontslag van een klokkenluider bij een lokaal bestuur en ondernam ze geen stappen om dit tegen te gaan.

Nog niet zo heel lang geleden was Gwendolyn Rutten minister van Binnenlands Bestuur als opvolger van haar partijgenoot Bart Somers. Ze heeft deze functie nog geen jaar uitgeoefend, maar toch lang genoeg om te weten dat de problematiek van de klokkenluiders ook binnen de lokale besturen een gigantisch probleem is. Rutten kan niet zeggen dat ze hiervan niet op de hoogte was, want op dinsdag 23 januari 2024 kreeg ze hierover vragen in de commissie voor Binnenlands Bestuur (<https://t.ly/3Z3JL>). Het parlementslid Jos D'Haese kaartte toen reeds aan wat ze nu in haar opinie aanklaagt.

Het enige verschil was dat het toen niet ging over de VRT, maar over een lokaal bestuur, namelijk Rotselaar. Daar was het zo dat de financieel-directeur wantoestanden had aangekaart en doorgegeven aan Audit Vlaanderen. Hierdoor zou hij normaal gezien beschermd moeten geweest zijn door de klokkenluidersregeling tegen ontslag. Niets was minder waar, de financieel-directeur werd op basis van het gloednieuwe ontslagdecreet, waar Ruttens voorganger Bart Somers voor had gezorgd, als statutair ambtenaar van de ene op de andere dag ontslagen. Ook al wist het bestuur dat hij het statuut van klokkenluider had.

In haar opinie schrijft Rutten dat de klokkenluidersregelgeving al na amper twee jaar na de goedkeuring aan diggelen ligt, en dat de oorzaak bij de VRT ligt. Neen, de klokkenluidersregelgeving lag in december 2023 al aan diggelen en niet door de VRT, maar door de gemeente Rotselaar. Dit werd Rutten klaar en duidelijk uitgelegd toen ze minister was en ze er iets aan kon doen. Rutten heeft dit echter nagelaten en koos voor de weg van de minste weerstand in plaats van te kiezen voor de kant van de klokkenluiders.

Wat voor ACOD LRB extra zuur smaakt, is dat de klokkenluidersregeling voorgesteld werd als de nieuwe ontslagbescherming voor statutaire ambtenaren bij het goedkeuren van het ontslagdecreet (dat statutaire ambtenaren binnen de lokale en provinciale besturen van de ene op de andere dag op straat kan zetten). De bescherming van het statutaire ambt heeft Ruttens voorganger Bart Somers vernietigt, en ze hebt niets gedaan om een adequate bescherming te geven aan klokkenluiders. Het is nochtans eenvoudig: het terug in dienst moeten nemen van onterecht ontslagen klokkenluiders, is de enige bescherming die effectief is.

Het is eigenaardig dat Rutten als minister geen oren had naar de oproep om onterecht ontslagen

klokkenluiders terug in dienst te moeten nemen, terwijl zij nu in haar opinie schrijft: “Daar sta je dan, als klokkenluider. Jij krijgt in het beste geval een financiële compensatie, maar je job als contractueel ben je kwijt. En in het slechtste geval weet iedereen, ook andere mogelijke werkgevers, dat jij een klokkenluider bent die men aan de deur heeft gezet.” Eigenlijk hetzelfde van wat Jos D’Haese haar begin dit jaar had gezegd.

We sluiten graag af met het begin van Ruttens opinie: “Klokkenluiders zijn geëngageerde mensen die aan de alarmbel trekken als de dingen in een organisatie niet lopen zoals het moet. Dat is vervelend voor wie geen pottenkijkers wil, maar het is effectief voor wie voor een betere, eerlijke organisatie ijvert.”

Helaas worden klokkenluiders niet beschermd, dat heeft Rutten goed opgemerkt, maar ook de malafide burgemeesters en schepenen weten dat maar al te goed.

Voor meer informatie over de klokkenluider in Rotselaar: zie ons artikel in Knack: '**Dreigt de grote doofpot? Geen enkele ambtenaar zal nog durven spreken**'

Gert Vlasselaer

federaal secretaris ACOD LRB